

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

UITKOMST KWALITEITSONDERZOEK NIET BEKOSTIGD PRIMAIR ONDERWIJS

VrijWijs voor primair onderwijs te Rotterdam

School:	VrijWijs
Plaats:	Rotterdam
BRIN-nummer:	32AC
Datum uitvoering onderzoek:	12 december 2023
Datum vaststelling rapport:	29 januari 2024

INHOUD

1	INLEIDING	4
2	ALGEMEEN BEELD EN SAMENVATTEND OORDEEL.....	6
3	BEVINDINGEN EN OORDELEN	7
	BIJLAGE 1: OVERZICHT RESULTATEN KWALITEITSONDERZOEK VRIJWIJS TE ROTTERDAM	19

1 Inleiding

De inspectie heeft op 12 december 2023 VrijWijs te Rotterdam bezocht en een onderzoek verricht naar de kwaliteit van het onderwijs. VrijWijs is een B3-school: een particuliere school die de status heeft van 'school in de zin van artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3 van de Leerplichtwet 1969'. De inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs door onderzoek te doen naar de aspecten van kwaliteit die zijn vastgelegd in de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT).

Niet al deze aspecten zijn van toepassing op een B3 school. In het onderzoekskader niet bekostigd primair onderwijs 2022 is daarom uitgewerkt om welke aspecten dit bij een B3-school gaat.

De onderzoekscriteria sluiten nauw aan bij de kwaliteitsaspecten uit de Wet op het onderwijstoezicht (WOT), maar zijn tegelijkertijd zo geformuleerd dat ze niet ingrijpen in de vrijheid van de B3-scholen om zelf de wijze van de organisatie en inrichting van het onderwijs te bepalen.

Daarnaast geeft het oordeel op de onderzoekscriteria duidelijkheid of de school met de wijze waarop zij haar onderwijs inricht nog steeds voldoet aan de criteria die de Leerplichtwet 1969 stelt aan een B3-school waar onderwijs wordt gegeven aan leerlingen in de leeftijdsgroep van het basisonderwijs. De beoordeling van de kwaliteitsaspecten vindt daarom plaats met behulp van de onderzoekscriteria. Deze zijn gebaseerd op de eisen die volgens de WOT en Wet op het primair onderwijs (WPO) van toepassing zijn; alsmede op de eisen van 'overeenkomstige inrichting' die volgens de Leerplichtwet 1969 op B3-scholen van toepassing zijn.

Het verschil tussen nalevingstoezicht en stimulerend toezicht treedt aan het licht als de inspectie heeft vastgesteld dat een B3-school niet voldoet aan de norm. Als dat een norm is die niet samenvalt met een specifiek wettelijk voorschrift dan is er uitsluitend sprake van stimulerend toezicht; is dat echter een norm die wel samenvalt met een wettelijk voorschrift dan is er sprake van nalevingstoezicht.

Onderzoekscriteria

De onderzoekscriteria die wij daarbij hanteren zijn als volgt geformuleerd:

1. Het aanbod bereidt de leerlingen voor op het vervolgonderwijs en de samenleving;
2. De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich voor te bereiden op passend vervolgonderwijs;
3. Het schoolklimaat leidt tot een leeromgeving die volgens maatschappelijk breed gedragen uitgangspunten veilig en motiverend is;
4. Het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen;
5. De school volgt de ontwikkeling van de leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen;
6. Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften krijgen passende extra ondersteuning en begeleiding;
7. De ontwikkelresultaten van de leerlingen liggen ten minste op het niveau dat mag worden verwacht;
8. De school zorgt voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.

Bij de onderzoekscriteria die behoren bij de kwaliteitsaspecten 1, 3, 4, 6 en 8 zijn meerdere subcriteria geformuleerd. Alleen de subcriteria die onderdeel uitmaken van een wettelijke norm worden meegenomen in het oordeel op de onderzoekscriteria.

Wij gaan ook na of de school voldoet aan een aantal overige aspecten van naleving (onderzoekscriterium 9 in het Onderzoekskader NBO PO 2022):

- De school zorgt voor bevoegde leraren die in het bezit zijn van een VOG;
- De school is een dagschool;
- Het onderwijs wordt in het Nederlands gegeven;
- De school heeft een schoolplan waarin het beleid ten aanzien van burgerschapsonderwijs is opgenomen;
- De school heeft een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling die aan de eisen voldoet;
- De school meldt de in- en uitschrijving en verwijdering van leerlingen en ongeoorloofd verzuim van meer dan 16 uur per vier weken aan de gemeente.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- analyse van documenten en gegevens over VrijWijs die bij de inspectie aanwezig zijn;
- schoolbezoek, waarbij:
 - schooldocumenten zijn bestudeerd;
 - onderwijsactiviteiten zijn bijgewoond;
 - gesprekken met het bevoegd gezag, de coaches en leerlingen zijn gevoerd.

Opzet van de rapportage

Hoofdstuk 2 beschrijft een algemeen beeld van de school, de context en relevante ontwikkelingen. We besluiten het algemeen beeld met een samenvattend oordeel en tevens het oordeel of de school voldoet aan de criteria voor een school zoals bedoeld in artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3, van de Leerplichtwet 1969. Hoofdstuk 3 bevat onze oordelen ten aanzien van de onderzoekscriteria en de overige aspecten van naleving, en de onderbouwing daarvan. Bijlage 1 brengt de uitkomsten van het onderzoek dat de inspectie op 12 december 2023 op VrijWijs heeft uitgevoerd inzichtelijk in beeld.

2 Algemeen beeld en samenvattend oordeel

Dit hoofdstuk beschrijft de uitgangssituatie van de school. Het gaat in op de praktijk en de context van de school en eventuele relevante ontwikkelingen. Aan het eind van dit hoofdstuk geven we ons samenvattend oordeel over zowel de kwaliteitsaspecten als over de overige aspecten van naleving.

Algemeen beeld

VrijWijs biedt onderwijs vanuit een eigen visie. Deze visie is ontstaan uit verschillende onderwijsconcepten, zoals het jenaplanonderwijs en het vrijeschoolonderwijs. VrijWijs wil een leeromgeving bieden waarin kinderen zich leren ontwikkelen op een manier die bij hen past. Ieder kind is daarin uniek en leert op zijn eigen wijze. Vrijheid, vertrouwen en verbinding zijn de hoofdpijlers waarop de leercommunity draait.

VrijWijs is gevestigd in het gebouw van de scouting. Hier geven leraren in twee groepen onderwijs aan de leerlingen.

VrijWijs is vorig jaar gestart met zes leerlingen. In het afgelopen jaar zijn er vijf kleuters bijgekomen. Twee coaches verzorgen ieder twee dagen per week onderwijs aan de kleuters. Een derde coach verzorgt het onderwijs aan de kinderen van leerjaar 3 tot en met 8.

Daarnaast zijn er twee sportcoaches die wekelijks met de kinderen sportactiviteiten doen, een leraar Engels en 'oma C.' die met de kinderen komt koken.

Vanuit de visie op onderwijs spreekt VrijWijs niet over leraren maar over (didactisch) coaches. We zullen in dit rapport dan ook bij onze bevindingen en conclusies de term coach gebruiken.

Vanwege een bestemmingsplan heeft de gemeente Rotterdam aangegeven dat VrijWijs niet meer in het scoutinggebouw mag blijven. VrijWijs heeft hiertegen bezwaar aangetekend en hoopt toch op de huidige locatie te kunnen blijven. VrijWijs heeft een alternatief indien verhuizing naar een andere locatie onverhoopt toch nodig is.

Op de dag van het inspectiebezoek bezoeken 11 leerlingen de school, waarvan 7 leerlingen leerplichtig zijn. De school vangt 4 leerlingen op in de leeftijd van 4 jaar.

Samenvattend oordeel

De Inspectie van het Onderwijs heeft vastgesteld dat op VrijWijs te Rotterdam:

de kwaliteit van het onderwijs, inclusief de wijze waarop het onderwijs is ingericht, tegemoetkomt aan de criteria die gelden voor een school zoals bedoeld in artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3, van de Leerplichtwet 1969 in samenhang met artikel 1a1, lid 1, onder a, van de Leerplichtwet 1969.

Dit betekent dat we op dit moment geen reden hebben om het toezicht te intensiveren.

3 Bevindingen en oordelen

In dit hoofdstuk geven we onze bevindingen over de onderzoekscriteria die gelden voor het primair onderwijs. Op basis hiervan komen we tot een oordeel en onderbouwing ervan.

Kwaliteitsaspecten en onderzoekscriteria

Kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium 1 - Het aanbod bereidt de leerlingen voor op het vervolgonderwijs en de samenleving.

De vaststelling of het leerstofaanbod leerlingen voorbereidt op voortgezet vervolgonderwijs en de samenleving vindt plaats aan de hand van zes subcriteria:

- 1.1 Het aanbod in Nederlandse taal is dekkend voor de kerndoelen*;
- 1.2 Het aanbod in rekenen en wiskunde is dekkend voor de kerndoelen*;
- 1.3 De school neemt de referentieniveaus voor Nederlandse taal en rekenen als uitgangspunt*;
- 1.4 De leerbronnen waarborgen een breed vormingsaanbod, gericht op een veelzijdige ontwikkeling, en deze zijn dekkend voor de kerndoelen*;
- 1.5 De leerbronnen zijn afgestemd op de onderwijsbehoeften van (individuele) leerlingen;
- 1.6 Het onderwijs bevordert actief burgerschap en sociale cohesie op doelgerichte, samenhangende en herkenbare wijze, richt zich onder andere op het bijbrengen van respect voor en kennis van de basiswaarden en het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties en het bijbrengen van kennis over en respect voor verschillen in godsdienst, levensovertuiging, politiek gezindheid, afkomst, geslacht, handicap, of seksuele gerichtheid alsmede de waarde dat gelijke gevallen gelijk behandeld worden.*

Toelichting

Bij de beoordeling van de subcriteria bij het onderzoekscriterium over het leerstofaanbod merken we het volgende op.

Uit de Wet op het primair onderwijs (WPO) volgt dat de leerplichtigen langs de kerndoelen moeten worden geleid en hun vorderingen inzichtelijk moeten zijn. De school dient de referentieniveaus als uitgangspunt voor het onderwijs te nemen. Het volgen van de ontwikkeling van de leerlingen zal kenbaar en controleerbaar moeten zijn, bijvoorbeeld om vast te stellen dat zij na acht jaar over voldoende capaciteiten beschikken om te kunnen doorstromen naar het voortgezet onderwijs. Leerlingen verschillen echter in mogelijkheden en de wijze waarop zij hun inzichten opbouwen, hun mentale modellen construeren en hun kennis vergroten. Het is aan de scholen hoe zij met die verschillen omgaan (subcriterium 1.5 – stimulerend). Een negatief resultaat op dit subcriterium leidt tot het oordeel 'kan beter'. Dit heeft geen gevolgen voor de vraag of de leerlingen hun leerplicht kunnen vervullen op VrijWijs. Ook moet het onderwijs gericht zijn op het bevorderen van actief burgerschap en sociale cohesie, waarbij sprake is van een doelgerichte, samenhangende en herkenbare aanpak.

Het kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium wordt positief beoordeeld.

Subcriteria 1.1, 1.2 en 1.3

Het aanbod in Nederlandse taal en rekenen en wiskunde is dekkend voor de kerndoelen*. De school neemt de referentieniveaus voor Nederlandse taal en rekenen als uitgangspunt*.

Bevindingen

Uit de door VrijWijs gegeven informatie en op grond van onze waarnemingen hebben we een overzicht gekregen van leerbronnen die betrekking hebben op de kerndoelen voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde en tevens hoe het aanbod leidt tot de referentieniveaus voor Nederlandse taal en rekenen-wiskunde.

VrijWijs maakt gebruik van reguliere methoden en andere leerbronnen voor het aanbieden van taal en rekenen. VrijWijs werkt vanuit de leerlijnen waardoor de school kan controleren of alle kerndoelen aan bod komen. Deze leerlijnen bieden bovendien zicht op de referentieniveaus.

Conclusie

De inspectie beoordeelt subcriterium 1.1, subcriterium 1.2 en subcriterium 1.3 positief, omdat de leerlingen gelet op de genoemde bevindingen langs de kerndoelen worden geleid en daarmee de referentieniveaus kunnen worden bereikt. Daarmee is voldaan aan het wettelijk voorschrift op grond van artikel 1a1 lid 1, onder a van de Leerplichtwet 1969 in samenhang met artikel 9 van de WPO.

Subcriterium 1.4

De leerbronnen waarborgen een breed vormingsaanbod, gericht op een veelzijdige ontwikkeling, en deze zijn dekkend voor de kerndoelen*.

Bevindingen

De school heeft tijdens het schoolbezoek leerbronnen laten zien die betrekking hebben op een breed vormingsaanbod en dekkend zijn voor de kerndoelen. Niet alleen geschiedenis, aardrijkskunde, techniek en kunst komen aan bod. Ook andere vormingsgebieden krijgen aandacht, passend bij de visie van VrijWijs, zoals koken, tuinieren (in de moestuin) en yoga/mindfulness.

Diverse leerbronnen zijn beschikbaar zoals gastlessen, excursies en digitale programma's. Uit de plannings blijkt dat men deze bronnen ook daadwerkelijk gebruikt.

Conclusie

De inspectie beoordeelt subcriterium 1.4 positief, omdat de gevolgde werkwijze waaronder het hanteren van leerbronnen een breed vormingsaanbod gericht op een veelzijdige ontwikkeling waarborgt. Daarom is voldaan aan het wettelijk voorschrift op grond van artikel 1a1 lid 1 onder a, van de Leerplichtwet 1969 in samenhang met artikel 9 van de WPO.

Subcriterium 1.5

De leerbronnen zijn afgestemd op de onderwijsbehoeften van (individuele) leerlingen.

Bevindingen

De leerbronnen waar de school over beschikt, bieden een ruime keuze aan de leerlingen om een bij hun mogelijkheden en vragen passende vorm te kiezen.

VrijWijs zet leerbronnen in die passen bij het niveau van de leerlingen. Dit is aangegeven in de themaopdrachten van de leerlingen. Daarnaast houden de coaches ook rekening met de leerstijlen van de leerlingen.

Sommige leerlingen krijgen meer visuele en schriftelijke leerbronnen aangereikt, terwijl andere leerlingen met meer praktische en tastbare leerbronnen aan de slag gaan.

Conclusie

De inspectie beoordeelt subcriterium 1.5 positief, omdat de school voldoende leerbronnen ter beschikking heeft voor het afstemmen op de onderwijsbehoeftes van individuele leerlingen.

Subcriterium 1.6

Het onderwijs bevordert actief burgerschap en sociale cohesie op doelgerichte, samenhangende en herkenbare wijze, richt zich onder andere op het bijbrengen van respect voor en kennis van de basiswaarden en het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties en het bijbrengen van kennis over en respect voor verschillen in godsdienst, levensovertuiging, politiek gezindheid, afkomst, geslacht, handicap, of seksuele gerichtheid alsmede de waarde dat gelijke gevallen gelijk behandeld worden*.

Bevindingen

De school hanteert diverse leerbronnen die betrekking hebben op het bevorderen van actief burgerschap en sociale cohesie op doelgerichte, samenhangende en herkenbare wijze. Tijdens het schoolbezoek is gebleken dat VrijWijs deze bronnen in de praktijk gebruikt.

VrijWijs heeft een burgerschapskalender, waarin is aangegeven welke burgerschapsthema's en welke bijbehorende activiteiten aangeboden worden. VrijWijs maakt hierbij gebruik van diverse leerbronnen. VrijWijs sluit daarnaast aan bij belangrijke landelijke of internationale dagen die raken aan burgerschap, zoals de internationale dag tegen racisme en discriminatie. Aan het einde van het jaar presenteren de kinderen hun visie op burgerschap.

Conclusie

De inspectie beoordeelt subcriterium 1.6 positief. De inrichting van het onderwijs op VrijWijs voldoet aan het wettelijk voorschrift op grond van artikel 1a1, lid 1, onder a, van de Leerplichtwet 1969, alsmede aan de criteria bedoeld in artikel 8, lid 3 en lid 3a, van de WPO.

Kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium 2 – De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich voor te bereiden op passend vervolgonderwijs.

Toelichting

De wet gaat ervan uit dat leerlingen in beginsel binnen een tijdvak van acht aaneensluitende schooljaren de school hebben doorlopen. Daarnaast gaat de inspectie ervan uit dat het onderwijs zodanig is ingericht dat zoveel mogelijke leerlingen bij het bereiken van de leeftijd van twaalf jaar, de kerndoelen hebben bereikt.

Het kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium wordt positief beoordeeld.

Bevindingen

De school heeft een planning van de leerstof laten zien, waardoor het aannemelijk is dat VrijWijs de leerlingen langs de kerndoelen leidt in een periode van acht jaar. Het is daarmee kenbaar en controleerbaar dat de leerlingen de kerndoelen krijgen aangeboden.

De school heeft een week- en dagplanning, waarbij uitgegaan wordt van vier keer 5 effectieve onderwijsuren per week. Daarnaast werkt VrijWijs met een verantwoordingsdocument, waarin per vakgebied is aangegeven welke doelen per leerjaar aan bod komen in een bepaalde periode.

Conclusie

De inrichting van het onderwijs op VrijWijs is erop gericht dat zoveel mogelijk leerlingen in beginsel bij het bereiken van de leeftijd van twaalf jaar, de kerndoelen hebben bereikt. De eis dat de leerlingen in beginsel de school binnen een periode van acht jaar kunnen doorlopen, wordt gerealiseerd. Daarmee is voldaan aan artikel 1a1 lid 1 onder a van de Leerplichtwet 1969 in samenhang met artikel 8, lid 9, onder a, van de WPO.

Kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium 3 - Het schoolklimaat leidt tot een leeromgeving die volgens maatschappelijk breed gedragen uitgangspunten veilig en motiverend is.

De vaststelling of het schoolklimaat tot een leeromgeving leidt die volgens maatschappelijk breed gedragen uitgangspunten veilig en motiverend is, vindt plaats aan de hand van vijf subcriteria:

- 3.1 De school draagt zorg voor de fysieke, psychische en sociale veiligheid van de leerlingen*;
- 3.2 De leraren bevorderen het zelfvertrouwen van de leerlingen;
- 3.3 De leraren bevorderen dat leerlingen op een respectvolle wijze met elkaar omgaan;
- 3.4 De leraren/de leerlingen handhaven de afgesproken gedragsregels;
- 3.5 De school draagt zorg voor een schoolcultuur die in overeenstemming is met de basiswaarden van de democratische rechtstaat, en creëert daarmee een omgeving waarin leerlingen worden gestimuleerd actief te oefenen met de omgang met deze waarden en draagt voorts zorg voor een omgeving waarin leerlingen en personeel zich veilig en geaccepteerd weten, ongeacht de in artikel 8, derde lid, onder c, WPO genoemde verschillen.*

Toelichting

De school is verplicht zorg te dragen voor de fysieke, psychische en sociale veiligheid van de leerlingen (artikel 4c van de WPO) Daartoe monitort de school jaarlijks door middel van een objectief instrument (bijvoorbeeld een vragenlijst of een gestandaardiseerd gesprek) de veiligheidsbeleving en het welbevinden van leerlingen. Daarnaast hoort de school een veiligheidsbeleid te hebben, en moet er iemand zijn aangewezen die als aanspreekpunt in het kader van pesten fungeert en het beleid op dat gebied coördineert.

Ook moet de school de leerlingen voorbereiden voor het leven in de maatschappij. Hiervoor creëert de school een oefenplaats die de leerlingen ondersteunt bij het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties.

Het kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium wordt positief beoordeeld.

De vijf subcriteria zijn positief beoordeeld.

Subcriterium 3.1

De school draagt zorg voor de fysieke, psychische en sociale veiligheid van de leerlingen*.

Bevindingen:

De school heeft een veiligheidsbeleid en een persoon die is aangewezen als aanspreekpunt in het kader van pesten.

De school brengt jaarlijks de veiligheidsbeleving in kaart door middel van een vragenlijst. Uit de vragenlijst van november 2023 blijkt dat de leerlingen zich prettig en veilig voelen op VrijWijs. Dit bevestigt het beeld dat wij tijdens het schoolbezoek hebben gekregen.

Conclusie

De inrichting en organisatie van het onderwijs op VrijWijs is erop gericht dat de leeromgeving veilig is. Daarmee voldoet VrijWijs aan artikel 4c van de WPO.

Subcriterium 3.2

De leraren bevorderen het zelfvertrouwen van de leerlingen.

Bevindingen:

Tijdens de observaties hebben we gezien dat de coaches waar mogelijk het zelfvertrouwen van leerlingen op een positieve wijze stimuleren. Het aanbod en de coaching is gericht op de zone van de naaste ontwikkeling van de leerlingen. Hierdoor worden vooral de succeservaringen van de leerling benadrukt. VrijWijs hecht er bovendien aan om niet te spreken van fouten maar van leermomenten.

Conclusie:

We hebben geconstateerd dat coaches het zelfvertrouwen van de leerlingen bevorderen. Daarmee waarderen we subcriterium 3.2 als positief.

Subcriterium 3.3

De leraren bevorderen dat leerlingen op een respectvolle wijze met elkaar omgaan.

Bevindingen:

Tijdens het schoolbezoek hebben we waargenomen dat er sprake is van een respectvolle omgang tussen de coaches en de leerlingen. Daarbij zagen we dat de coaches waar mogelijk, en nodig, stimuleerden dat de leerlingen ook onderling respectvol met elkaar omgaan.

Conclusie

De school voldoet aan subcriterium 3.3. Op basis van de bevindingen stellen we vast dat het oordeel positief van toepassing is op subcriterium 3.3.

Subcriterium 3.4

De leraren/leerlingen handhaven de afgesproken gedragsregels.

Bevindingen:

De school heeft samen met de leerlingen gedragsregels opgesteld. In gevallen dat dat nodig is, bespreken de coaches en leerlingen of de afspraken nog passend zijn of dat bijstelling nodig is.

Conclusie

De school voldoet aan subcriterium 3.4.

Subcriterium 3.5

De school draagt zorg voor een schoolcultuur die in overeenstemming is met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat, en creëert daarmee een omgeving waarin leerlingen worden gestimuleerd actief te oefenen met de omgang met deze waarden en draagt voorts zorg voor een omgeving waarin leerlingen en personeel zich veilig en geaccepteerd weten, ongeacht de in artikel 8, derde lid, onder c, WPO genoemde verschillen.*

Bevindingen

De school draagt zorg voor een schoolklimaat dat in overeenstemming is met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en bijdraagt aan de bevordering daarvan.

Vanuit de burgerschapskalender organiseert VrijWijs met regelmaat oefensituaties in het kader van burgerschap. Tijdens het bezoek constateren we dat het schoolklimaat de kernwaarden van VrijWijs weerspiegelt: vrijheid, vertrouwen en verbinding.

Conclusie

VrijWijs bereidt de leerlingen voor op een leven in de maatschappij en creëert hiervoor een oefenplaats die de leerlingen ondersteunt bij het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties (artikel 8, lid 3, onder c, WPO).

Kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium 4 - Het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen.

De beoordeling van dit onderzoekscriterium vindt plaats aan de hand van twee subcriteria:

4.1 De inrichting van het onderwijs maakt een ononderbroken ontwikkelproces mogelijk*;

4.2 De leraren stemmen het pedagogisch-didactisch handelen af op de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen*.

Het kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium wordt positief beoordeeld.

Toelichting

Volgens de WPO dient het onderwijs zo te zijn ingericht dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkelproces kunnen doorlopen. Het pedagogisch-didactisch handelen moet dus passen bij het ontwikkelniveau van de leerlingen en met hun meegroeien. De inspectie beoordeelt de kwaliteit van het pedagogisch-didactisch handelen op een wijze die past bij de eigen opvattingen van het bevoegd gezag over 'onderwijzen en leren'.

Subcriterium 4.1 en 4.2

De inrichting van het onderwijs maakt een ononderbroken ontwikkelproces mogelijk.* De leraren stemmen het pedagogisch-didactisch handelen af op de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen.*

Bevindingen

De school gaat uit van het principe van didactisch coachen: leerlingen individueel stimuleren om aan de eigen leerdoelen te werken. Tijdens het schoolbezoek hebben wij geconstateerd dat er sprake was van een leerklimaat waarin de coaches gericht aandacht besteden aan de ontwikkeling van de leerlingen en de leerlingen tot leren komen. Het is duidelijk dat de coaches hun instructie afstemmen op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen.

De coaches benaderen de leervragen van de leerlingen via een vast stappenplan: introduceren, motiveren, activeren, stimuleren, produceren, presenteren en reflecteren.

Conclusie

Het pedagogisch-didactisch handelen van de coaches stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen. Daarmee is voldaan aan artikel 1a1, lid 1, onder a, van de Leerplichtwet 1969 in samenhang met artikel 8, lid 1, van de WPO.

Kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium 5 – De school volgt de ontwikkeling van leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.

Toelichting

Uit de WPO volgt dat leerplichtigen langs de kerndoelen moeten worden geleid, hun vorderingen inzichtelijk moeten zijn en dat scholen deze vastleggen. Van scholen wordt verwacht dat zij ten minste de voortgang van leerlingen bij de ontwikkeling op het terrein van de Nederlandse taal en rekenen-wiskunde volgen (artikel 8, lid 1, van de WPO en artikel 9 van de WPO). Daarnaast dienen scholen de resultaten van het onderwijsleerproces inzichtelijk te maken en vast te leggen. Scholen volgen de voortgang aan de hand van instrumenten en/of met behulp van werkwijzen die passen bij hun visie op 'onderwijzen en leren'.

Het oordeel op dit kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium is positief.

Bevindingen

VrijWijs volgt de leerlingen op het gebied van Nederlandse taal en rekenen-wiskunde door middel van de leerlijnen, zodat de leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.

De vorderingen legt de school vast in de portfolio's van de leerlingen.

Conclusie

VrijWijs voldoet aan het vereiste op grond van de WPO dat de school de ontwikkeling van haar leerlingen zodanig volgt dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen. Daarmee is voldaan aan artikel 2 van de WPO en artikel 1a1, lid 1, onder a, van de Leerplichtwet 1969 in samenhang met artikel 9 van de WPO.

Kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium 6 – Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften krijgen passende extra ondersteuning en begeleiding.

De vaststelling of leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften passende zorg en begeleiding krijgen, vindt plaats met behulp van drie subcriteria:

- 6.1 De school signaleert welke leerlingen extra ondersteuning nodig hebben*;
- 6.2 De school bepaalt de aard van de extra ondersteuning die gesignaleerde leerlingen nodig hebben;
- 6.3 De school voert de extra ondersteuning daadwerkelijk uit.

Toelichting

De school zorgt voor een toereikende organisatie en deskundige ondersteuning voor leerlingen die dit nodig hebben. We bedoelen hiermee in ieder geval de leerlingen die een orthopedagogische en/of orthodidactische begeleiding nodig hebben. Tot deze categorie rekenen we ook de leerlingen die bovengemiddeld kunnen leren.

In de wet is opgenomen (artikel 8, lid 4, WPO) dat het onderwijs gericht moet zijn op individuele begeleiding afgestemd op de behoeften van de leerling.

Het kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium wordt positief beantwoord.

Subcriterium 6.1, 6.2 en 6.3

De school signaleert welke leerlingen extra ondersteuning nodig hebben, bepaalt de aard van de ondersteuning en voert deze ook daadwerkelijk uit.

Bevindingen

De school heeft een systeem van signalering. De coaches voeren coachgesprekken en analyseren het werk van de leerlingen om eventuele stagnatie te signaleren. De coaches bespreken regelmatig wat hen opvalt in de ontwikkeling van leerlingen en of vervolgactie gewenst is. De coaches bespreken op deze wijze van alle leerlingen de voortgang. Indien een leerling extra ondersteuning nodig heeft, dan zoeken de coaches, in overleg met de ouders, naar passende oplossingen en bieden deze ondersteuning ook aan. De voortgang van deze ondersteuning is vastgelegd in een leerlingendossier. Voor situaties waarin externe expertise nodig is, beschikt de school over een expertnetwerk.

Externe ondersteuning en expertise van maatschappelijk werk, experts op het gebied van leer-, ontwikkelings- en opvoedproblematiek en op het gebied van hoogbegaafdheid kunnen worden ingeschakeld.

Conclusie

Op VrijWijs krijgen leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften extra ondersteuning en begeleiding. VrijWijs signaleert of leerlingen extra ondersteuning nodig hebben. Op basis van deze signalering bepaalt de school de aard van deze ondersteuning en voert dit ook daadwerkelijk uit.

Daarmee is voldaan aan het gestelde in artikel 1a1, lid 1, onder a, van de Leerplichtwet 1969 in samenhang met 8, lid 4, van de WPO.

Kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium 7 – Ontwikkelresultaten

De ontwikkelresultaten van de leerlingen liggen tenminste op het niveau dat mag worden verwacht.

Toelichting

Het basisonderwijs dient volgens de wet mede de grondslag voor het volgen van aansluitend voortgezet onderwijs te leggen. De inspectie past bij het bekijken van de kwaliteit van de ontwikkelresultaten aan het einde van de schoolperiode een werkwijze toe die toegesneden is op de kleinschaligheid van dit veld van scholen. We stellen, op het niveau van de leerling, vast of de resultaten van de betreffende leerling aan het einde van de basisschoolperiode op een niveau liggen dat mag worden verwacht. Als er geen of nauwelijks leerlingen aan het einde van de basisschoolperiode zijn, onderzoekt de inspectie aan de hand van de vorderingen van leerlingen gedurende de schoolperiode of de eindresultaten naar verwachting op het juiste niveau uit zullen komen (onderzoekscriterium 7 - stimulerend).

Het kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium wordt positief gewaardeerd.

Een negatief resultaat op dit kwaliteitsaspect/criterium leidt tot het oordeel 'kan beter'. Dit heeft geen gevolgen voor de vraag of de leerlingen hun leerplicht kunnen vervullen op VrijWijs.

Bevindingen

De school laat aan de hand van de ontwikkeling en resultaten van de leerlingen die uitstromen naar het vervolgonderwijs zien op welk niveau de leerlingen deze vervolgstap maken. Op basis hiervan stellen we vast dat de leerlingen aan het einde van de basisschoolperiode voldoende voorbereid zijn op het maken van een passende vervolgstap.

Afgelopen schooljaar is één leerling uitgestroomd naar het voortgezet onderwijs. De school kon aan de hand van de leerlijnen aantonen dat deze leerling, die slechts een jaar onderwijs heeft gevolgd op VrijWijs, een inhaalslag heeft gemaakt en op een voor de leerling passend niveau is uitgestroomd. Aan het einde van dit schooljaar zullen weer twee leerlingen uitstromen naar het voortgezet onderwijs. Ook deze leerlingen zullen op een bij hen passend niveau uitstromen.

Conclusie

De ontwikkelresultaten van de leerlingen liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht. De school voldoet hierdoor aan onderzoekscriterium 7. Op basis van de bevindingen stellen we vast dat de waardering positief van toepassing is op onderzoekscriterium 7.

Kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium 8 – Kwaliteitszorg

De school zorgt voor het behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.

De vaststelling of de school zorgt voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs, beoordelen we aan de hand van twee subcriteria:

- 8.1 De school draagt zorg voor continuïteit van het onderwijs;
- 8.2 De school laat zien dat zij werkt aan de verbetering van de onderwijskwaliteit.

Toelichting:

Voor de schoolloopbaan van leerlingen is het belangrijk dat er continuïteit in het onderwijs is. Om deze reden onderzoekt de inspectie of er sprake is van voldoende bestendigheid van de instelling om te waarborgen dat het onderwijs kan doorgaan bij onvoorziene omstandigheden.

In ons kwaliteitsonderzoek nemen we het eigen beleid van de school als uitgangspunt. De school krijgt de ruimte om de eigen doelen en ambities te presenteren. De school geeft aan 'wat zij verstaat onder goed onderwijs', hoe ze daar vorm en inhoud aangeven en hoe ze de kwaliteit ervan borgen. Hiertoe vinden we het belangrijk dat de school zowel de eigen uitgangssituatie kent als regelmatig de effecten van het onderwijs met de direct betrokkenen evalueert.

Het kwaliteitsaspect/onderzoekscriterium wordt positief gewaardeerd.

Een negatief resultaat op dit kwaliteitsaspect/criterium leidt tot het oordeel 'kan beter'. Dit heeft geen gevolgen voor de vraag of de leerlingen hun leerplicht kunnen vervullen op VrijWijs.

De twee subcriteria worden in samenhang met elkaar beschreven.

Subcriterium 8.1 en 8.2

De school draagt zorg voor de continuïteit van het onderwijs. De school laat zien dat zij werkt aan de verbetering van de onderwijskwaliteit.

Bevindingen

Uit het gesprek met de oprichters (tevens coaches) van de school wordt duidelijk dat er zorg wordt gedragen voor de continuïteit van de school.

De school heeft een vervangende coach beschikbaar in het geval van ziekte, maar ook onderling kunnen de coaches elkaars werk overnemen als dit onverhoopt nodig is. Coaches werken aan de hand van een planning, die in geval van ziekte makkelijk overdraagbaar is.

Het is nog onduidelijk of de school in het gebouw van de scouting mag blijven. De gemeente heeft aangegeven dat er vanwege een bestemmingsplan geen school in dit gebouw gehuisvest mag worden. VrijWijs is hiertegen in verweer gegaan en hoopt op een positief besluit van de gemeente. Indien ze toch moeten verhuizen is er een andere huisvestingsoptie beschikbaar. De voorkeur van VrijWijs gaat echter uit naar de huidige locatie vanwege de mogelijkheden die de ruimte nu biedt.

De bedrijfsvoering van VrijWijs is op orde. Door het toenemend aantal leerlingen kan de school financieel rondkomen en de coaches een (zij het bescheiden) salaris betalen.

Daarnaast heeft de school laten zien dat ze gericht werkt aan de verbetering van de onderwijskwaliteit. Bijvoorbeeld door regelmatig het onderwijs met het team te evalueren. Ook nodigt VrijWijs experts uit om meer kennis te krijgen over bijvoorbeeld taalontwikkeling en didactiek en leer- ontwikkelings- en opvoedproblematiek.

Conclusie

De school laat zien dat zij zorgdraagt voor de continuïteit van het onderwijs en werkt aan de verbetering van haar onderwijskwaliteit. Daarmee waardeert de inspectie dit kwaliteitsaspect als positief.

Overige aspecten van naleving

Toelichting

Aanvullend op bovenstaande onderzoekscriteria zijn een aantal aspecten van naleving ook van toepassing op de B3-scholen. Hieronder worden deze aspecten afzonderlijk toegelicht en beoordeeld.

Samenvattend oordeel:

De school voldoet aan alle overige aspecten van naleving.

9.1 De school zorgt voor bevoegde leraren die in het bezit zijn van een Verklaring omtrent het gedrag (VOG)

Toelichting

Het onderwijs moet worden gegeven door bevoegde leraren (artikel 3 van de WPO). Dat betekent dat zij een lesbevoegdheid voor het primair onderwijs moeten hebben en een verklaring omtrent het gedrag (VOG). Ook mogen zij niet door de rechter van het geven van onderwijs zijn uitgesloten.

Bevindingen

Ten behoeve van het verzorgen van primair onderwijs op VrijWijs zijn twee leraren verbonden die daarvoor bekwaam zijn, en die in het bezit zijn van een VOG.

Daarbij kan VrijWijs aantonen dat er altijd tenminste één bekwame basisschoolleraar aanwezig is op momenten dat de school onderwijs verzorgt.

Daarnaast geldt voor alle begeleiders, stagiaires en vrijwilligers, die regelmatig bij het onderwijs en de opvang van leerlingen betrokken zijn, dat zij in het bezit zijn van een VOG.

Conclusie

De bevoegdheden der leraren komen overeen met die van leraren aan een of meer van de scholen genoemd in artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 1, van de Leerplichtwet 1969.

9.2 De school is een dagschool

Toelichting

Een dagschool is een school waar onderwijs overdag plaatsvindt.

Bevindingen

Uit de informatievoorziening van VrijWijs blijkt dat de onderwijsactiviteiten overdag en van maandag tot en met donderdag plaatsvinden.

Conclusie

VrijWijs is een dagschool. De school voldoet daarmee aan artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3, van de Leerplichtwet 1969.

9.3 Het onderwijs wordt in het Nederlands gegeven

Toelichting

Op de school wordt in het Nederlands les gegeven (artikel 9, lid 13, van de WPO). Daar waar naast de Nederlandse taal, de Friese taal of een streektaal in gebruik is, kan het Fries of die streektaal als voertaal bij het onderwijs worden gebruikt. Scholen mogen maximaal 15% van de onderwijstijd in het Engels, Frans of Duits verzorgen.

Bevindingen

Uit observaties tijdens het schoolbezoek is gebleken dat het onderwijs in het Nederlands wordt gegeven.

Conclusie

Het onderwijs wordt in het Nederlands gegeven. Daarmee is voldaan aan het wettelijke voorschrift op grond van artikel 1a1, lid 1, onder a, van de Leerplichtwet 1969 in samenhang met artikel 9, lid 13, van de WPO.

9.4 De school heeft een schoolplan waarin het beleid ten aanzien van burgerschapsonderwijs is opgenomen

Toelichting

Het schoolplan van een niet-bekostigde school moet ten minste een beschrijving bevatten van het beleid, als bedoeld in artikel 8, lid 3, van de WPO, dat stelt dat het onderwijs:

- a. er mede vanuit gaat dat leerlingen opgroeien in een pluriforme samenleving;
- b. mede gericht is op het bevorderen van actief burgerschap en sociale cohesie, en;
- c. de school een oefenplaats is waarin leerlingen gestimuleerd worden om actief te oefenen met de omgang met en het handelen naar de basiswaarden; (artikel 1a1, eerste lid, onder b, Leerplichtwet 1969).

Bevindingen

VrijWijs beschikt over een schoolplan waarin een hoofdstuk is opgenomen waarin is aangegeven hoe zij vormgeeft aan actief burgerschap en sociale cohesie.

Conclusie

Het schoolplan heeft een passage waarin is aangegeven hoe de school vormgeeft aan burgerschap en sociale cohesie. De school voldoet daarmee aan het wettelijke voorschrift op grond van artikel 1a1, lid 1, onder a, van de Leerplichtwet 1969 in samenhang met artikel 8, lid 3, van de WPO.

9.5 De school heeft een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling die aan de eisen voldoet

Toelichting

In artikel 4b van de WPO is bepaald dat een school een meldcode moet hebben waarin stapsgewijs wordt aangegeven hoe met signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling wordt omgegaan en die er redelijkerwijs aan bijdraagt dat zo snel en adequaat mogelijk hulp kan worden aangeboden.

Bevindingen

We hebben geconstateerd dat de school een meldcode huiselijk geweld hanteert.

Conclusie

De school heeft een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling die aan de eisen voldoet. Daarmee is voldaan aan artikel 1a1, lid 1, onder a, van de Leerplichtwet 1969 in samenhang met artikel 4b van de WPO.

9.6 De school meldt de in- en uitschrijving van leerlingen en de verwijdering van leerlingen en ongeoorloofd verzuim van meer dan 16 uur per vier weken aan de gemeente

Toelichting

Op grond van artikel 18 van de Leerplichtwet 1969 moet het schoolhoofd ⁽¹⁾ de gemeente binnen zeven dagen op de hoogte stellen van de in- en uitschrijving van leerlingen. Een besluit tot verwijdering moet terstond worden gemeld. Daarnaast moet het schoolhoofd een ongeoorloofd verzuim van meer dan 16 uur gedurende een periode van vier opeenvolgende lesweken onverwijld aan de gemeente melden.

Bevindingen

De school houdt een aan- en afwezigheidsregistratie bij en vermeldt bij afwezigheid de reden van verzuim. Indien dit wettelijk gezien nodig is, dan heeft de school contact met de leerplichtambtenaar.

Conclusie

De school meldt de in- en uitschrijving, verwijdering van leerlingen en ongeoorloofd verzuim van meer dan 16 uur per vier weken aan de gemeente. De school voldoet daarmee aan artikelen 18 en 21 van de Leerplichtwet 1969.

1 Voor een B3-school rust deze verplichting op degene die de school in stand houdt.

Bijlage 1: Overzicht resultaten kwaliteitsonderzoek VrijWijs te Rotterdam

Voor de kolommen met als opschrift 'ja' geldt tevens 'voldoende of in voldoende mate'; voor de kolommen met als opschrift 'nee' geldt tevens 'niet voldoende of niet in voldoende mate'.

Onderzoekscriterium 1: Aanbod		ja	nee ⁽²⁾
Het aanbod bereidt de leerlingen voor op het vervolgonderwijs en de samenleving.* ⁽³⁾		●	
Subcriteria:			
1.1	Het aanbod in Nederlandse taal is dekkend voor de kerndoelen.*	●	
1.2	Het aanbod in rekenen en wiskunde is dekkend voor de kerndoelen.*	●	
1.3	De school neemt de referentieniveaus voor Nederlandse taal en rekenen als uitgangspunt.*	●	
1.4	De leerbronnen waarborgen een breed vormingsaanbod, gericht op een veelzijdige ontwikkeling, en deze zijn dekkend voor de kerndoelen.*	●	
1.5	De leerbronnen zijn afgestemd op de onderwijsbehoeften van (individuele) leerlingen.	●	
1.6	Het onderwijs bevordert actief burgerschap en sociale cohesie op doelgerichte, samenhangende en herkenbare wijze, richt zich onder andere op het bijbrengen van respect voor en kennis van de basiswaarden en het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties en het bijbrengen van kennis over en respect voor verschillen in godsdienst, levensovertuiging, politiek gezindheid, afkomst, geslacht, handicap, of seksuele gerichtheid alsmede de waarde dat gelijke gevallen gelijk behandeld worden.*	●	

Onderzoekscriterium 2: Leertijd		ja	nee
De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich voor te bereiden op passend vervolgonderwijs.*		●	

Onderzoekscriterium 3: Schoolklimaat		ja	nee
Het schoolklimaat leidt tot een leeromgeving die volgens maatschappelijk breed gedragen uitgangspunten veilig en motiverend is.		●	
Subcriteria:			
3.1	De school draagt zorg voor de fysieke, psychische en sociale veiligheid van leerlingen.*	●	
3.2	De leraren bevorderen het zelfvertrouwen van de leerlingen.	●	
3.3	De leraren zorgen ervoor dat leerlingen op een respectvolle manier met elkaar omgaan.	●	
3.4	De leraren/de leerlingen handhaven de afgesproken gedragsregels.	●	
3.5	De school draagt zorg voor een schoolcultuur die in overeenstemming is met de basiswaarden van de democratische rechtstaat, en creëert	●	

² Voor de kwaliteitsaspecten/onderzoekscriteria en subcriteria die niet tot de norm behoren, dient dit gelezen te worden als 'kan beter'

³ De (sub)criteria aangeduid met een asterix geven aan dat het hier om een wettelijke eis gaat. Deze zijn op grond van artikel 1a1 van de Leerplichtwet 1969 in samenhang met artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3, van de Leerplichtwet 1969 onderdeel van de norm.

	daarmee een omgeving waarin leerlingen worden gestimuleerd actief te oefenen met de omgang met deze waarden en draagt voorts zorg voor een omgeving waarin leerlingen en personeel zich veilig en geaccepteerd weten, ongeacht de in artikel 8, derde lid, onder c, WPO genoemde verschillen.*		
--	--	--	--

Onderzoekscriterium 4: Pedagogisch-didactisch handelen		ja	nee
Het pedagogisch didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen.*		●	
Subcriteria:			
4.1	De inrichting van het onderwijs maakt een ononderbroken ontwikkelproces mogelijk.*	●	
4.2	De leraren stemmen het pedagogisch-didactisch handelen af op de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen. *	●	

Onderzoekscriterium 5: Zicht op ontwikkeling		ja	nee
De school volgt de ontwikkeling van haar leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.*		●	

Onderzoekscriterium 6: Extra ondersteuning		ja	nee
Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften krijgen passende extra ondersteuning en begeleiding.*		●	
Subcriteria:			
6.1	De school signaleert welke leerlingen extra ondersteuning nodig hebben.*	●	
6.2	De school bepaalt de aard van de extra ondersteuning die de gesignaleerde leerlingen nodig hebben.	●	
6.3	De school voert de extra ondersteuning daadwerkelijk uit.	●	

Onderzoekscriterium 7: Ontwikkelresultaten		ja	nee
De ontwikkelresultaten van leerlingen liggen ten minste op het niveau dat mag worden verwacht.		●	

Onderzoekscriterium 8: Kwaliteitszorg		ja	nee
De school zorgt voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.		●	
Subcriteria:			
8.1	De school draagt zorg voor continuïteit van het onderwijs.	●	
8.2	De school laat zien dat zij werkt aan de verbetering van de onderwijskwaliteit.	●	

Onderzoekscriterium 9: Overige aspecten van naleving		ja	nee
9.1	De school zorgt voor bevoegde leraren die in het bezit zijn van een VOG.*	●	
9.2	De school is een dagschool.*	●	
9.3	Het onderwijs wordt in het Nederlands gegeven.*	●	
9.4	De school heeft een schoolplan waarin het beleid ten aanzien van burgerschapsonderwijs is opgenomen.*	●	
9.5	De school heeft een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling die aan de eisen voldoet.*	●	
9.6	De school meldt de in- en uitschrijving en verwijdering van leerlingen en ongeoorloofd verzuim van meer dan 16 uur per vier weken aan de gemeente.*	●	